

newsletter

Informačný bulletin pre zamestnancov
v systéme výchovného poradenstva
a prevencie

november 2020

Ďakujeme za pripomienky k procesným štandardom odborných a odbornovo-metodických činností

Ďakujeme všetkým odborným a pedagogickým zamestnancom za ich konštruktívne a odborné pripomienky, vyjadrenia a návrhy, ktoré nám zaslali v rámci pripomienkovania návrhu procesných štandardov odborných a odbornovo-metodických činností.

Štandardy v systéme výchovného poradenstva a prevencie vznikajú preto, aby všetky deti bez ohľadu na rozmanité potreby a prostredie, z ktorého pochádzajú, dostali rovnako kvalitné a jednotné poradenské služby. Zároveň prinášajú pedagogickým a odborným zamestnancom podporu v podobe oporných bodov pri vykonávaní odborných činností. Teší nás preto, že návrh, ktorý vytvorilo viac ako 50 odborníkov, bol vďaka pripomienkam dotvorený vstupmi od ďalších praktikov naprieč Slovenskom.

Celkovo sa do pripomienkovania zapojilo 193 pripomienkujúcich subjektov, medzi nimi riaditelia poradenských zariadení, jednotliví odborní a pedagogickí zamestnanci škôl a školských zariadení, celé kolektívy odborníkov, zástupcovia tretieho sektora, ako aj asociácií a rodičovských platforiem.

Konečný počet vyplnených pripomienkových formulárov bol 572, ktoré obsahovali dokopy 2479 pripomienok. Každú pripomienku sme vyhodnocovali osobitne a robili sme tak v spolupráci s internými a externými expertmi, k vybraným štandardom sme v rámci vyhodnocovania pripomienok zrealizovali expertné skupiny.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk

www.minedu.sk

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Aký je výsledok?

Na základe Vašich podnetov z pripomienok sa v procesných štandardoch zredukovali a zjednodušili niektoré procesné úkony a následné administratívne výstupy.

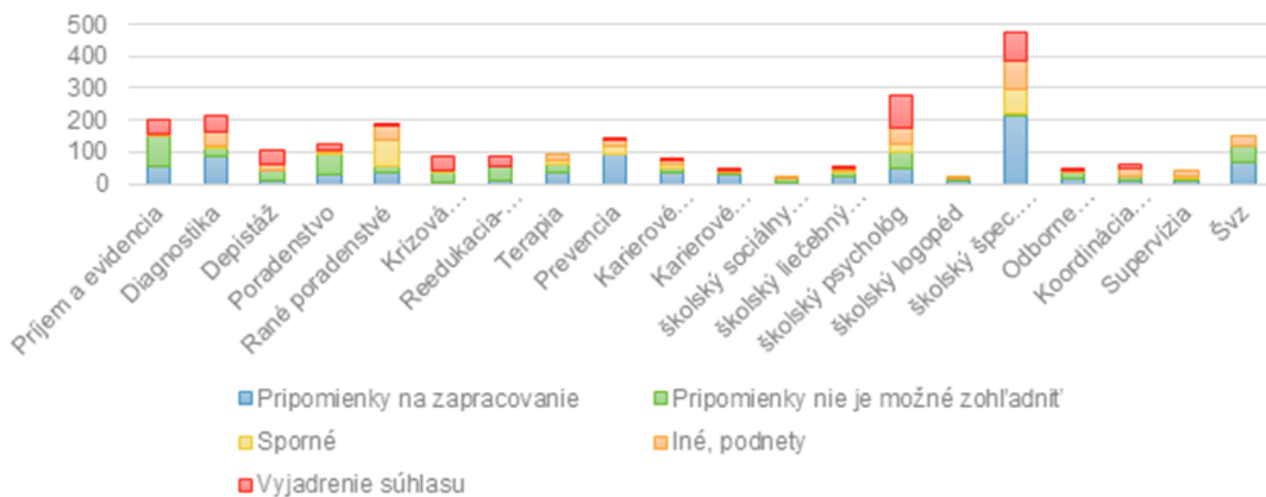
Boli dopracované krátke metodické odporúčania, kde sa špecifikoval napríklad stručný rozsah záznamov z jednotlivých odborných činností. Pripomienky odbornej verejnosti tiež priniesli dôležité podnety na diskusiu v rámci nadrežortnej spolupráce, legislatívy, vykazovania a financovania, ako aj odporúčania pre obsahové štandardy.

V ďalšej fáze nadviažeme na procesné štandardy a budeme tvoriť obsahové, výkonové a materiálne - technické štandardy pre jednotlivé odborné činnosti.

Nižšie nájdete **sumarizačný graf** k vyhodnoteniu pripomienok. Pripomienky sme v rámci pripomienkovania roztriedili do nasledovných kategórií:

- *Pripomienka bude zapracovaná procesným štandardom.*
- *Pripomienka, ktorú nie je možné zapracovať, nakoľko je už ošetrená vo vyhláške, alebo spadá pod obsahový a výkonový štandard, prípadne spadá do kompetencie jej posúdenia v rámci nadrežortnej a medzirežortnej spolupráce.*
- *Pripomienka, ktorá predstavuje sporný bod a je potrebné venovať sa jej za účasti viacerých prizvaných odborníkov na expertných skupinách.*
- *Pripomienka, ktorá predstavuje podnet, podáva informáciu a opisuje súčasnú prax v danom zariadení, avšak nie je pripomienkou týkajúcou sa konkrétnych procesných krokov a štandardov.*
- *Pripomienky vyjadrujúce súhlas s návrhom procesných štandardov.*

Vyhodnotenie pripomienok odbornej verejnosti - Návrhy procesných štandardov

NEWSLETTER

Atlas dobrej praxe a mapovanie odborných postupov systému VP a P

Aktívna spolupráca interných expertov v regiónoch Slovenska s inštitúciami v rámci systému VP a P nám do dnešného dňa priniesla spracovaných viac ako 500 príkladov dobrej praxe formou kazuistík zo škôl a školských zariadení z celého Slovenska. Aktuálne z nich pripravujeme „Atlas dobrej praxe“, ktorý plánujeme vydať začiatkom roka 2021 v tlačenej podobe a v rozšírenej forme bude prístupný aj online. Cieľom je priblížiť odbornej, ale aj širokej verejnosti postupy práce pri riešení problémov detí, ktoré sú z rozličného rodinného zázemia, rôzneho prostredia, lokality a pod. Sú v nich popísané postupy práce s dieťaťom s daným problémom, multidisciplinárny prístup k rodine a riešenia v rámci inter a intradisciplinárnych tímov, spolupráca so školou a inštitúciami a mnoho ďalšieho.

Tieto výstupy budú slúžiť na vzájomnú pomoc pre odborníkov, ale i rodičov. Bude to otvorený dokument, s možnosťou komentovania, pýtania sa, prípadne doplnenia odporúčaní. Zároveň začíname so zberom odborných postupov jednotlivých problematík, ktoré budú slúžiť ako podklad pre plánované obsahové štandardy.

Zverejňujeme odborný materiál: Multidisciplinárny prístup - základné myšlienky a rámce

„Klient, ktorý je centrom pozornosti odborníkov a inštitúcií. Potreba, ktorá je vyhodnotená rôznymi pohľadmi od rôznych odborníkov. Riešenia, ktoré klient a jeho rodina nachádzajú spolu s odborníkmi. To všetko, no nielen to, sa skrýva za dvomi slovami MULTIDISCIPLINÁRNY PRÍSTUP. V mnohých inštitúciách už bežná súčasť pracovného života. V mnohých však ešte stále ťažko uchopiteľný obraz. Ľudské príbehy sa však neviažu na budovu inštitúcie. V čom je teda prínos multidisciplinárneho prístupu? Aké sú jeho základné princípy? Aké výhody nám prináša? Ako začať budovať multidisciplinárny tím?

Otázky, na ktoré ponúkame odpoveď v práve otvorenom dokumente. Vznikol pre potreby zavádzania multidisciplinárneho prístupu vo výchove a vzdelávaní, no opodstatnenie ako východiskový dokument má aj pre ďalšie rezorty. Veríme, že vzájomná spolupráca naprieč rezortmi dokáže priniesť skutočnú podporu klientom. A ak ešte stále váhate, či investovať čas do čítania nasledujúcich strán, možno vás presvedčí naša motivácia: ...aby pomoc k deťom a ich rodinám prišla efektívne, svižne a najmä včas“, napísala k materiálu riaditeľka VÚDPaP, Janette Motlová. [Celý materiál nájdete TU.](#)

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

Inštitút inovácií

Na našom webe pribudla podstránka **Inštitútu inovácií**, ktorý je jednou z aktivít VÚDPaP-u v rámci NP Štandardy a tvorí platformu zaoberajúcu sa inováciami v systéme VPap.

Jedným z jeho výstupov je databáza inovácií, ktorá slúži ako podporný nástroj pedagogických a odborných zamestnancov pre kontinuálne zvyšovanie kvality v systéme VPap a aplikáciu multidisciplinárneho prístupu.

Pri jej tvorbe vychádzame z poznatkov a praxe používanej na Slovensku i v zahraničí a už dnes v nej môžete nájsť prvú časť zverejnených inovácií.

Rovnako sa aj vy môžete podieľať na rozširovaní databázy inovácií, ak vyplníte **formulár** s popisom Vašej inovatívnej praxe a tým prispieť ku kontinuálnemu zvyšovaniu kvality v systéme VPap.

Prajeme príjemné čítanie.

Nadalej sa stretávame s poradňami a ich zamestnancami - sme tu pre Vás

Uvedomujeme si dôležitosť pretrvávajúcej podpory zariadení v tomto období. Aj preto naši kolegovia v regiónoch za ostatný mesiac intenzívne pokračovali v stretnutiach a rozhovoroch naprieč Slovenskom. Absolvovali sme 12 virtuálnych a 35 osobných stretnutí, v rámci ktorých sme diskutovali možnosti vykonávania odborných činností v online priestore, podpore pri strategickom plánovaní, ale aj procese tvorby a pripomienkovania procesných štandardov pre odborné činnosti.

Vzdelávame online! Ešte stále sa môžete prihlásiť

Vzdelávacie programy realizované v rámci národného projektu Štandardy pokračujú v aktuálnej pandemickej situácii **online formou**.

"Pôvodne sme si sami pre seba hľadali výhovorku, prečo sa neprihlásiť do online vzdelávania, ale sme spokojné, že sme zostali." (Účastníčka vzdelávania)

"Tento modul bol veľmi dobre obsahovo koncipovaný - pre mňa osobne inšpirujúci po ľudskej aj profesijnej stránke (iné pohľady, názory, noví ľudia). Cítila som sa dobre a lektorky boli skvelé." (Účastníčka vzdelávania v programe Inovatívne prvky v kariérovej výchove a poradenstve v školách)

Prihláste sa aj Vy!

- Do decembrového online vzdelávania **Inovácie v kariérovej výchove a kariérovom poradenstve**, ktorý je mimoriadne určený pre všetkých odborných zamestnancov CPPPaP so záujmom o kariérovú výchovu a rozvoj kariérových zručností.
- Do vzdelávacieho programu **Inovatívne prvky v kariérovej výchove a poradenstve v školách**.
- Do dlhodobého špecializovaného vzdelávania v **Supervízii**.

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

Nový termín konania konferencie DVO je od 25. do 26. februára 2021. Ústrednou témou a podtitulom tohto ročníka bude „**Inklúzia včera, dnes a zajtra**“ a aj tentokrát sa môžete tešiť na bohatý program s medzinárodnou účasťou. Venovať sa budeme základným pilierom inkluzívneho vzdelávania, multidisciplinárnemu prístupu, inováciám v inklúzii, či rizikám 21. storočia, ako je násilie, šikana, závislosti, či nástrahy moderných technológií.

Viac informácií o konferencii [nájdete TU](#).

Registrovať sa na konferenciu môžete prostredníctvom [tohto formulára](#).

Pre zaregistrovaných účastníkov konferencie Dieťa v ohrození ponúkame tiež možnosť zadarmo sa zúčastniť predkonferenčných seminárov, ktoré sa budú konať dňa **24.2.2020**. V prípade účasti iba na predkonferenčných seminároch je potrebné uhradiť na mieste poplatok 10 eur, pre študentov 5 eur.

Stále máte možnosť registrácie na 29. ročník konferencie Dieťa v ohrození

Vychádzajúc zo Sprievodcu školským rokom 2020/2021 sme oslovili inštitúcie, ktorých metódy sú odporúčanými zdrojmi pri vytváraní inkluzívneho a nediskriminačného prostredia v školách. Predstavené budú:

- ROCEPO – Rómske vzdelávacie centrum Prešov (lektorka: Viera Šándorová)
- Vnímavá škola (lektorka: Katarína Božík)
- Online živá knižnica (lektorka: Jana Harušťáková)
- Stories that move
- Škola inkluzionistov (lektorky: Zuzana Révészová, Zuzana Suchová a Monika Tomovčíková)

Závazný registračný formulár na predkonferenčné semináre [nájdete TU](#).

Nadálej môžete hlasovať za **Osobnosti poradenstva pre deti a ich rodiny**. Na základe Vašich nominácií oceníme osobnosti pracujúce v systéme výchovného poradenstva a prevencie v dvoch kategóriách: Osobnosť poradenstva a Mladý talent poradenstva. Držiteľov ocenenia vyhlásime na konferencii Dieťa v ohrození. Svoje nominácie nám zasielajte prostredníctvom [online formulára](#). [Štatút ocenenia je dostupný TU](#).

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

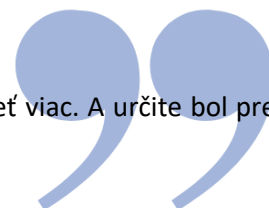

Máme za sebou prvý ročník online konferencie pre študentov „3x KaM“

Úplne po prvý raz v histórii sme vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie organizovali online konferenciu pre študentov s názvom „3x KaM“. Na prvý ročník sa zaregistrovalo viac ako 420 záujemcov z 24 slovenských aj českých univerzít, privítali sme však aj študentov pedagogických stredných škôl, ako aj absolventov a profesionálov z praxe. Hlavnú časť konferencie tvorilo 15 webinárov našich kolegov, ktoré sme zoskupili do viacerých tematických blokov. Okrem toho sme dali priestor aj prihláseným doktorandom z univerzít, ktorí mohli tiež urobiť vlastný webinár. Najväčší ohlas mali prednášky Janette Motlovej s názvom „Ako vybudovať vzťah dieťaťa k predmetu“ a prednáška Evy Smikovej s názvom „Šikanovanie v škole a čo s ním“. Napriek tomu, že sme odborné podujatie takéhoto rozsahu robili online prvýkrát, konferencia študentov zaujala, čo dokazujú aj pozitívne spätné väzby, vysoké hodnotenia jednotlivých webinárov a 100% odpovedí „áno“ na otázku, či by sa študenti zúčastnili aj ďalšieho ročníka. Veríme, že ďalší ročník konferencie sa nám podarí pripraviť ešte lepšie a že budeme môcť priniesť nové a aktuálne témy z praxe.

Študentov sme sa pýtali, čo sa im najviac páčilo na konferencii „3x KaM“:

- ... že teraz viem, čím agresívne deti prechádzajú a ako je možné porozumieť a pomôcť im prispôbiť sa.
- Zaujal ma webinár o neviditeľných znevýhodneniach žiakov - nikdy mi nenapadlo premýšľať o tom, čo všetko na úrovni organizmu môže stať za zhoršeným výkonom pri písomke (napríklad hypoglykémia). Netušila som, ako zle na tom sú diabetici, dozvedela som sa niečo nové do života.
- Multidisciplinárny prístup je pre mňa zaujímavou témou a chcela som sa o ňom dozvedieť viac. A určite bol pre mňa prínosom, pretože aj moja záverečná práca sa venuje tejto téme.
- Dozvedela som sa nové poznatky, týkajúce sa psychodiagnostiky, tvorby individuálneho vzdelávacieho programu, šikany, rozvodovej a striedavej starostlivosti v MDP.
- Dozvedela som sa, ako vybudovať vzťah dieťaťa k predmetu, k učiteľovi a rôzne metódy, ako to dosiahnuť.

Čo sa dialo vo VÚDPaPe v 3. štvrťroku 2020

Ako každý október, tak aj tento, sme sumarizovali našu výskumnú a odbornú činnosť vo VÚDPaPe, formou tzv. odpočtu úloh Kontraktu a Plánu hlavných úloh na tento kalendárny rok, za 3. štvrťrok.

Vo výskumných úlohách zameraných na skúmanie detí so ŠVVP aktuálne pracujeme na zabezpečení empirického výskumu diagnostickými metódami potrebnými k zozbieraniu výskumných dát. Pokračujeme vo vyhľadávaní relevantných údajov ohľadom prípravy cieľovej skupiny respondentov, výskumnej vzorky a ošetrovania samotného priebehu výskumu.

V minulom Newslettri VÚDPaP ste sa mohli dočítať o úlohe **Čitateľská gramotnosť u integrovane vzdelávaných žiakov so sluchovým postihnutím na 2. st. ZŠ**. PhDr. Ľ. Kročanová pre PZ a OZ pripravila k tejto téme aj webinár.

Výskum o nadaných žiakoch

V priebehu realizácie úlohy boli oslovení zahraniční autori výskumných nástrojov s prosbou o udelenie súhlasu použitia nástrojov na výskumné účely, ich preklad do slovenského jazyka a sprístupnenie manuálov pre administráciu a skórovanie. Bol získaný súhlas k škálam Quality of School Life a CASSS. Obe škály boli preložené do slovenského jazyka. V rámci priprav prehľa-

dového článku prebehlo rozsiahle štúdium najmä zahraničnej literatúry.

Prebieha identifikácia základných škôl v Bratislavskom kraji, ochotných spolupracovať na zbere dát a možností spolupráce vzhľadom na platné protiepidemiologické opatrenia.

Skríning rozvoja detí v predprimárnom vzdelávaní

V oblasti tvorby a overovania diagnostických nástrojov sa v skríningu upravovali niektoré položky. Prvou materskou školou, kde sa začalo s overovaním Skríningu, je ISKA pri VÚDPaP. Prebieha výber ďalších MŠ v rámci rôznych regiónov Slovenska, kde sa bude overovanie metodiky pre učiteľky MŠ uskutočňovať.

Test školskej pripravenosti na individuálnu a skupinovú administráciu

Autori testu - (VÚDPaP) v spolupráci s externými odborníkmi zabezpečovali preklad inštrukcií do štandardizovanej rómčiny a do piatich subdialektov. Naďalej

sa realizuje preklad do ďalších dialektov a maďarského jazyka. Manuál testu tak bude doplnený o tieto jazykové a dialektové mutácie. **Test školskej pripravenosti na skupinovú administráciu (VÚDPaP) [je dostupný pre odborníkov a na predaj.](#)**

Overovanie validity a využitie vybraných kresbových techník v diagnostike

Boli vypracované a redakcii časopisu Psychológia a patopsychológia dieťaťa odovzdané dve štúdie - Kresba postavy u detí a možnosti jej využitia a Kresba postavy a ukazovatele školskej pripravenosti, ktoré nájdete v najbližšom čísle. Prebieha aj spracovanie podkladov kresby rodiny (z 36 kazuistík) podľa vybraných kritérií a výber kresieb rodiny pre spracovanie kazuistík, ktoré pre Vás pripravíme do časopisu Dieťa v centre odbornej pozornosti.

Psychosociálny obraz detí a mládeže v oblasti duševného zdravia a drogovej prevencie

Keďže vo výskume ide o využitie už zozbieraných dát, v oblasti sledovania psychosociálneho obrazu detí a mládeže prebiehalo čistenie štatistických údajov a dát, ktoré sa špecifikovali ku konkrétnym štatistickým výpočtom. Naďalej sme spracovávali podklady k teoretickej časti výskumnej úlohy k téme šikanovania a kyberšikanovania (zahraničné výskumy, prieskumy, meta štúdie). Výsledky našej korelačnej analýzy naznačujú vzťahy veľkého množstva premenných s miernou korelačnou signifikanciou, preto sme na odborných stre-

tnutiach tímu hľadali možné interpretácie výsledkov, ktoré budeme publikovať.

Mapovanie potrieb rodín z inokultúrneho prostredia počas COVID 19

Prebiehalo základné spracovanie štatistických údajov maďarsky hovoriacej vzorky rodičov. Pripravili sme preklad dotazníka na druhé meranie dopadov opatrení COVID do maďarského jazyka. Dotazník 2 bol následne distribuovaný respondentom.

Detské centrum pre vzdelávanie a výskum (DCVV)

V DCVV sa v 3. štvrťroku 2020 na oddelení Multidisciplinárnej podpory dieťaťa a jeho rodiny uskutočnilo 476 individuálnych sedení s klientmi (vrátane telefonických a mailových kontaktov pri riešení aktuálnych problémov dieťaťa a jeho rodiny), z toho bolo 267 sedení/konzultácií u psychológov, 63 sedení u logopéda, 76 sedení u fyzioterapeuta, 32 sedení u špeciálnych pedagógov, 17 sedení/konzultácií u sociálnej poradkyne. Integrovaná skupina detí pred-

školského veku. Od septembra 2020 navštevuje ISKU 14 detí, z toho 4 so ŠVVP. Od septembra 2020 navštevuje DTS 6 detí so ŠVVP. ISKU A DTS navštevujú deti vo veku 3-7 rokov.

V DCVV prebieha výskum zameraný na **Výskyt porúch učenia u detí s dysfáziou** – výskumná úloha nadväzuje na predchádzajúci výskum detí s dysfáziou, kde je vytvorený zberný dotazník dát. Aktuálne prebieha etapa zberu dát z jednotlivých použitých testov (N=144).

Vývin fonematického uvedomovania u logopedických a nelogopedických klientov

Úloha je zameraná na sledovanie vývinu schopnosti narábania so zvukmi, rozlišovania hlások a pod., ako dôležitých funkcií pre správne čítanie a písanie. V 3. štvrtroku bol na výskum vybraný Test fonologického uvedomovania A. Brežnej a bolo vyšetrených 14 detí z ISKY (pred začatím skupinového nácviku fonematického uvedomovania podľa Elkonina) a 1 dieťa z individuálnych logopedických klientov.

Odborné vedenie a podpora systému VPaP a ŠVZ, vzdelávanie a supervízia odborných činností Realizovala sa metodická podpora a usmerňovanie poradenských zariadení v školstve. V uplynulom období VÚDPaP vypracoval: 19 odborných expertných usmernení v oblasti realizácie odbornej činnosti systému VPaP, 3 odborné materiály odpočtov stratégií a uznesení Vlády SR na základe žiadosti MŠVVaŠ SR a viac ako 30 opera-

tívnych odborných odpovedí na konkrétne požiadavky pedagogických a odborných zamestnancov. Rokovanie **Metodickej rady** prebehlo dvakrát (online): dňa 3.9.2020 ohľadne fungovania škôl a Centier od septembra a diskusie k Metodickému usmerneniu k možnosti opakovať 1. ročník ZŠ. Metodická rada pre 8 CPPPaP dňa 30.9.2020 sa týkala mapovania potrieb adaptačného vzdelávania OZ. Uznesenia MR sú dostupné na webstránke VÚDPaP. Realizovala sa spolupráca s inými subjektami a inštitúciami (MSVPaR SR, MZ SR, MS SR).

Vzdelávanie

Vzdelávanie PZ a OZ prebiehalo online formou webinárov (14), ktoré sme pripravovali technicky, organizačne a obsahovo na rôzne odborné témy (webináre mali viac ako 1686 vzhliadnutí na YouTube). Prebehlo jedno prezenčné vzdelávanie v Neverbálnych technikách. Kontinuálne vzdelávanie v programoch pre PZ a OZ v práci s nadanými deťmi je prerušené z dôvodu opatrení v súvislosti s COVID 19.

V 3. štvrťroku 2020 zahájilo odbornú prax 6 študentov VŠ z odboru psychológia. Prax sa bude realizovať formou prednášok s kazuistikami. Vzhľadom na šírenie Covid 19, študenti nebudú pracovať priamo s deťmi.

Stratégia rozvoja inkluzívneho vzdelávania a výchovy v SR na všetkých stupňoch vzdelávania

Úlohu (NPRVV) od 1.7. 2020 zastrešuje MŠVVaŠ SR, ako návrh verejnej politiky. Riešitelia z VÚDaPu spracovali v tomto období finálnu verziu 1.časti Pozičného dokumentu (Vymedzenie inkluzívneho vzdelávania), spolupracovali s MŠVVaŠ SR na tvorbe 0-tého akčného plánu a následne na návrhu novelizácie školského zákona. V odpočtovanom období vznikol [podcast s témou inklúzie](#).

Trvalá udržateľnosť výsledkov a výstupov Národného projektu Komposyt v diagnostickej, poradenskej a preventívnej činnosti CPPPaP

Úloha ide do svojej poslednej etapy realizácie. V rámci trvalej udržateľnosti sme sa venovali najmä kooperácii s dodávateľmi na správe a fungovaní diagnostických

nástrojov. Za 3. štvrťrok sme zaznamenali 378 prihlásení používateľov z radov pedagogických a odborných zamestnancov systému VPAP, ktorí využili digitálne diagnostické nástroje pre 148 klientov. Najčastejšie použitým diagnostickým nástrojom bol Čítací test, Obrázkovo-slovníková skúška a BJEPI.

Informačno - edičné stredisko VÚDPaP ...

... je vybavené odbornou knižnicou, kde pokračuje digitalizácia evidencie knižničného fondu a spracovávanie rešerší. IES vydáva časopis **Psychológia a patopsychológia dieťaťa**. V 3. štvrťroku sme pripravovali 2. číslo časopisu. Realizovali sa recenzné pokračovania štyroch odborných príspevkov a jednej recenzie knihy. V rámci odborného časopisu **Dieťa v centre odbornej pozornosti** sa pripravilo číslo 2, kde sú prezentované výstupy z Národného projektu Štandardy.

DepiSTÁŽISTI

Od septembra 2020 sa vo VÚDPaPe realizuje projekt "DepiStážisti", ktorý je podporený z programu Európskeho zboru solidarity (september-december 2020). V rámci tohto projektu boli vybraté, z 30tich prihlásených uchádzačov o stáž, štyri stážistky, pre ktoré bol vypracovaný podrobný harmonogram odborných aktivít a činností stáže a realizovali sa prvé aktivity (adaptácia, mentoring, oboznámenie sa s odbornou činnosťou vo VÚDPaPe).

Vybrané výsledky výskumu VÚDPaP počas pandémie COVID-19

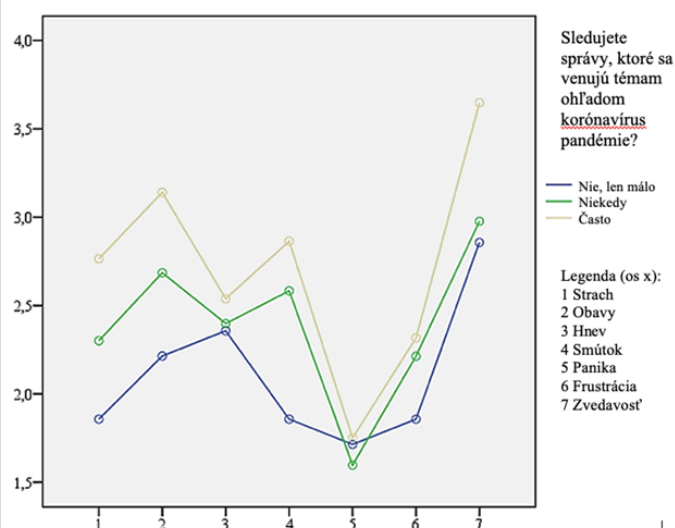
Kolektív autorov, pod vedením Roberta Tomšika (*Petra Ferenčíková, Eva Rajčániová, Alena Kopányiová*), spracoval ďalšie výsledky zo zozbieraných dát počas opatrení COVID-19. Teraz sme sa pozreli na **súvislosť medzi sledovaním správ o pandémii koronavírusu a emocionálnym prežívaním jednotlivcov**. Pomocou dotazníka vlastnej konštrukcie bola zisťovaná frekvencia sledovania správ a ich spojitosť so šiestimi pri-

márnymi a sekundárnymi emóciami: strach, obavy, hnev, smútok, panika, frustrácia a zvedavosť. Výskum bol realizovaný na vzorke N= 458 respondentov (vek M= 40,6; 92,6% žien). Výskumné dáta boli zozbierané prostredníctvom online dotazníka v období od 14.4. do 19.5.2020, kedy boli na Slovensku v platnosti protiepidemiologické opatrenia podporujúce spoločenský odstup, vrátane uzatvorenia škôl a školských zariadení, obmedzenia prevádzky obchodov, služieb, športovísk a pod. a v médiách boli pravidelne zverejňované informácie o pandémii Covid-19.

Média majú nezastupiteľnú rolu pri informovaní obyvateľov o aktuálnej situácii spôsobenej koronavírusom. Pozreli sme sa na rozdiely v miere vybraných emócií respondentov, vzhľadom na frekvenciu sledovania správ o pandémii koronavírusu. Veľká väčšina respondentov sa o správy ohľadom koronavírusu pandémie zaujímala, takmer polovica respondentov sledovala správy často (48,91%), zatiaľ čo iba 3,06% respondentov nesledovalo správy vôbec, alebo len veľmi málo.

Zistený bol štatisticky významný rozdiel v miere prežívania strachu, obáv, smútku a zvedavosti, vzhľadom na frekvenciu sledovania správ ohľadom Covid-19 pandémie. **S častejším sledovaním správ stúpala miera prežívania emócií: strach, obavy, smútok a zvedavosť u jednotlivcov**. Podobný trend hodnôt bol zistený aj pri premenných hnev a frustrácia, ale rozdiely medzi výskumnými skupinami neboli štatisticky významné.

Podobne, porovnateľné priemery medzi výskumnými skupinami boli zistené aj v premennej panika. Bez ohľadu na frekvenciu sledovania správ, všetky tri výskumné skupiny vykazovali podobnú mieru hnevu. **Miera smútku bola výrazne nižšia v skupine nesledujúcej správy. Miera zvedavosti bola výrazne vyššia v skupine, ktorá správy sledovala často.** Výsledky inferenčnej štatistiky sú znázornené pomocou **Obr. 1**.

Obr. 1: Rozdiely v miere prežívania vybraných emócií respondentov vzhľadom na frekvenciu sledovania správ ohľadom Covid-19 pandémie.

Najčastejšie zastúpené emócie boli **zvedavosť, obavy a smútok**, v najmenej miere pociťovali respondenti pri sledovaní správ o pandémii paniku. Nižšia frekvencia pocitov paniky môže byť vysvetlená ľahším priebehom pandémie na Slovensku počas obdobia zberu dát. V našom výskume dominovali **pocity zvedavosti**, vyššia miera zvedavosti by mohla byť vysvetlená aj teóriou zvedavosti Litmana a Jimersona, ktorá chápe zveda-

vosť ako emocionálno-motivačný stav potrebný pre získavanie ďalších vedomostí (Litman, 2010). **Pocity hnevu**, na rozdiel od ostatných emócií, neboli výrazne ovplyvnené frekvenciou sledovania správ. S postupným uvoľňovaním opatrení respondenti pociťovali menej obáv, strachu a frustrácie (o tom podrobnejšie v ďalších našich pripravovaných výstupoch).

Ako naznačujú naše dáta i dáta zahraničných výskumov, mediálna komunikácia o pandémii koronavírusu súvisí s tým, ako obyvatelia túto krízovú situáciu prežívajú a do istej miery aj s tým, ako sa správajú a pristupujú k prijatým opatreniam. Médiá tak môžu byť jedným z mnohých nástrojov na zmiernenie negatívnych dopadov pandémie COVID-19 na životy obyvateľov.

NEWSLETTER

PODCASTY VÚDPaP

Moje dieťa stále nechce chodiť do škôlky. Čo s tým?

Sú deti, ktoré si ani po mesiaci nezvykli na škôlku. Na adresu nahlasodetoch@vudpap.sk nám napísala mamička, ktorá rieši presne tento problém. Jej dcérka pred škôlkou stále plače a odmieta vojsť do triedy.

[Vypočujte si náš podcast Nahlas o deťoch.](#)

Prvých šesť rokov dieťaťa – čo je najdôležitejšie?

Prečo je v živote našich detí tak veľmi dôležitých prvých šesť rokov ich života? A ako môžeme posilniť ich silné stránky v jednotlivých obdobiach? Poradí vám psychologička Judita Malík. [Podcast si môžete vypočuť TU.](#)

Ako utužiť vzťahy v tomto náročnom období?

„Môj trojročný syn, ktorý pre mimoriadne opatrenia od augusta nevidel starých rodičov, sa ma pýta, či ho už neľúbia, keď nás nenavštevujú,“ píše nám poslucháčka nášho podcastu Nahlas o deťoch. Ako mu to vysvetliť? A ako stmeliť rodinné vzťahy v tomto náročnom období? [Dozviete sa v našom podcaste.](#) Vaše otázky radi privítame na adrese nahlasodetoch@vudpap.sk.

ŠTANDARDY
NÁRODNÝ PROJEKT

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk

www.minedu.sk

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

Zostrih z webinára „Dištančné vzdelávanie žiakov so sluchovým postihnutím v školskej inklúzii“

Pripravili sme pre vás zostrih z webinára Dištančné vzdelávanie žiakov so sluchovým postihnutím v školskej inklúzii. Ak ste sa ho nemohli zúčastniť, [pozrite si ho TU](#).

Webinár – Program Zippyho kamaráti

Aktuálna situácia v súvislosti s opatreniami proti šíreniu nového koronavírusu poukázala na obrovskú potrebu práce s emóciami. VÚDPaP v rámci postupného predstavovania inovatívnych nástrojov podpory práce s dieťaťom a jeho rodinou prichádza s programom Zippyho kamaráti. Predstavíme vám nástroj na zvyšovanie odolnosti, a zároveň rozširovanie zručností potrebných na zvládanie náročných situácií, schopnosť samostatného riešenia konfliktov, ale aj vnímania a chápania zmien. Program je súčasťou databázy inovácií na NP „Štandardy“. **Zostrih z webinára pripravujeme. [Sledujte náš Facebook](#).**

Webináre VÚDPaP

Posudzovanie školskej pripravenosti detí zo SZP/MRK - pre CPPPaP

Posudzovanie dosiahnutej úrovne psychického vývinu v predškolskom veku u detí zo SZP/MRK je diskutabilné samo osebe. Predovšetkým, ak má ísť o posúdenie ich pripravenosti na školské vzdelávanie. Očakávame, že situáciu môže do istej miery zlepšiť zavedenie povinnej predškolskej prípravy. Problémom u týchto detí je najmä nedostatočné ovládanie štátneho/vyučovacieho jazyka, odlišná skladba skúseností, zručností a poznatkov oproti deťom z bežného prostredia – tieto sa očakávajú aj v oficiálnych učebných materiáloch a viac-menej korešpondujú s ontogenetickými charakteristikami.

U detí zo SZP/MRK nie je jednorazové posudzovanie školskej pripravenosti dostatočne spoľahlivé, preto nie je vhodné na základe takto získaných výsledkov odporúčať zaradenie do iného ako bežného prúdu vzdelávania. Posudzovanie kognitívneho vývinu detí zo SZP/MRK sme riešili v rámci Metodickéj informácie (ďalej aj: MI). Na zisťovanie pripravenosti na školské vzdelávanie je vhodný Test školskej pripravenosti na individuálnu administráciu (ďalej aj: TŠP-I), ktorý poskytuje orientačné výsledky, umožňujúce odporúčať aj aplikovanie cielených metódik zameralých na prípadne zistené ťažkosti, deficity a pod., pričom odporúčame využívať postupy a metódy uvedené v MI.

Vzhľadom na to, že z praxe poradenských zariadení sa priebežne dozvedáme o určitých ťažkostiach pri testovaní detí zo SZP/MRK, vo webinári sme sa zamerali na konkrétne podnety. **Zostrih z webinára pre vás pripravujeme.**

[Sledujte náš Facebook](#).

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

Odporúčania pre školy,
v ktorých sa vzdelávajú žiaci
s poruchou sluchu formou
individuálnej integrácie

Žiaci so sluchovým postihnutím, ktorí sú vzdelávaní formou individuálnej integrácie v školách hlavného vzdelávacieho prúdu, si z dôvodu špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb vyplývajúcich z poruchy sluchu, oslabenej úrovne reči a komunikácie, vyžadujú v procese učenia podporu, pomoc a pravidelnú spätnú väzbu. Zvládnuť spôsob práce s takýmto žiakom je pre učiteľa, aj samotného nepočujúceho žiaka náročný proces, aj v bežnom režime. V súčasnom období sú podmienky na vzdelávanie tejto skupiny žiakov ešte náročnejšie - pre učiteľov, žiakov, aj ich rodičov. Prinášame Vám niekoľko praktických odporúčaní od skúsených špeciálnych pedagogičiek, ktoré sa dlhodobo aktívne a obetavo venujú práci s deťmi a žiakmi so sluchovým postihnutím. [Nájdete ich TU.](#)

Možnosť zakúpenia si
psychologických testov

Milé kolegyně, milí kolegovia! V snahe uľahčiť vašu prácu, ponúkame možnosť zakúpiť si u nás psychologické testy. Ide o tie, o ktoré ste prejavili najväčší záujem. Kontaktujte nás mailom na adrese: kniznica@vudpap.sk a bližšie informácie získate i na tel. č.: **02/4488 8313**.

[Ponuku testov nájdete TU.](#)

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Aktuálne opatrenia pre školy
od 26. októbra 2020

Na základe prijatého uznesenia vlády č. 678 k návrhu na rozšírenie opatrení v rámci vyhláseného núdzového stavu podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov vyhláseného uznesením vlády Slovenskej republiky č. 587 z 30. septembra 2020.

Školy by mali v rámci možností zabezpečiť plynulú prevádzku, a to nielen v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu, ale aj školských klubov detí, v ktorých je možné využiť voľné personálne kapacity (pedagogickí či odborní zamestnanci, prípadne je možné využiť personálne kapacity pedagógov, ktorí nevykonávajú dištančné vzdelávanie prostredníctvom digitálnych technológií).

Podrobnejšie informácie môžete nájsť aj v tlačovej správe **Minister školstva oznámil investíciu 6 miliónoch eur na digitálne technológie a predstavil opatrenia pre školy.**

Viac informácií nájdete [TU](#).

Manuál opatrení pre školy a školské zariadenia

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR zverejňuje manuály pre školy a školské zariadenia, ktoré upravujú organizáciu a podmienky výchovy a vzdelávania pre školský rok a akademický rok 2020/2021. Cieľom dokumentov je stanoviť základné prevádzkové podmienky škôl po dobu trvania pandémie ochorenia COVID-19 pre potreby dodržiavania protiepidemiologických opatrení a odporúčaní.

Upravujú iba tie základné prevádzkové podmienky, ktoré sa líšia, alebo sú upravené nad rámec od štandardných podmienok vyplývajúcich zo školských, hygienických, pracovnoprávných a ďalších predpisov. Manuály sú zostavené pre jednotlivé kategórie škôl a školských zariadení. [Viac informácií nájdete TU.](#)

Usmernenie pre CPPPaP a CŠPP k pandemickým opatreniam

Pozrite si usmernenie k pandemickým opatreniam, ktoré v aktuálnej situácii platí pre zariadenia výchovného poradenstva. V súlade s predpisom č. 290/2020 Z. z. Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 678 z 22. októbra 2020 k návrhu na rozšírenie opatrení v rámci vyhláseného núdzového stavu podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov vyhláseného

uznesením vlády Slovenskej republiky č. 587 z 30. septembra 2020 s účinnosťou od 23. 10. 2020 minister školstva vydal Rozhodnutie č. 2020/17949:1-A1810 zo dňa 23. októbra 2020 (ďalej len „rozhodnutie“) podľa bodu B. 3., ktoré sa zariadení výchovného poradenstva a prevencie nedotklo a prevádzka týchto školských zariadení nie je prerušená.

Vzhľadom na vyššie uvedené a na skutočnosť, ktorá vyplýva z obmedzenia pohybu osôb podľa vyššie citovaného právneho predpisu č. 290/2020 Z. z. do odvolania, ako aj na skutočnosť, že k výnimkám z predmetného obmedzenia nepatrí sprevádzanie dieťaťa do zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, ani dochádzanie plnoletého klienta do tohto zariadenia, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci CPPP a CŠPP počas prevádzky CPPP a CŠPP v dotknutom čase vykonávajú činnosti, ktoré im aktuálna situácia umožňuje, na základe organizácie práce určenej riaditeľom príslušného školského zariadenia.

Pre zriaďovateľa školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie naďalej platí jeho priebežné sledovanie epidemiologickej situácie v zariadení, poskytovanie súčinnosti a kompetencia navrhovať opatrenia pre jednotlivé centrá, a to **s rešpektovaním opatrení ÚVZ platných v čase a mieste konania.**

Aktualizácia „Usmernenia pre CPPP a CŠPP k pandemickým opatreniam“

Prečítajte si, ako sa mení predpis, ktorým sa umožňuje deťom cesta do a zo zariadení výchovného poradenstva a prevencie. [Nájdete ho TU.](#)

NEWSLETTER

Zaujalo nás...

Novinky z oblasti logopédie

Raná intervencia je kľúčová, ak chceme maximálne rozvinúť vývinový potenciál detí s Vývinovou jazykovou poruchou (vývinovou dysfáziou). Preto je žiaduce efektívnejšie hľadať tie rizikové deti, ktoré to veľmi potrebujú. Pre rýchly skrining vytvorili autorky Svetlana Kapalková, Ivana Kaletová, Daniela Slančová, Iveta Bónová, Jana Kesselová a Marína Mikulajová skrátenú verziu skriningového testu TEKOS II pre deti od 17. do 36. mesiacov. Ak má ale test správne a citlivo označiť len deti s rizikom, je potrebné nazbierať veľkú vzorku reči rôznych detí v danom veku, ktoré zároveň bývajú v rôznych regiónoch Slovenska. Preto, ak ste rodičom dieťaťa v danom veku (17. - 36. mesiacov), nájdite si chvíľku na jeho vyplnenie. [Nájdete ho TU.](#) [Viac informácií nájdete TU.](#)

Vyšiel „Šlabikár“

Autorky Svetlana Kapalková a Lýdia Vencelová v spolupráci so Slovenskou asociáciou logopédov vydali komplexnú metodiku na vyučovanie slovenčiny v prvom ročníku základných škôl – „Šlabikár“ spolu s metodickou príručkou. Novému šlabikáru bola udelená odporúčacia doložka Ministerstva školstva s platnosťou od 21.9.2020. [Viac informácií nájdete TU.](#) Metodiku si môžete objednať na e-mailovej adrese: slabikar.novy@gmail.com.

02 4342 0973

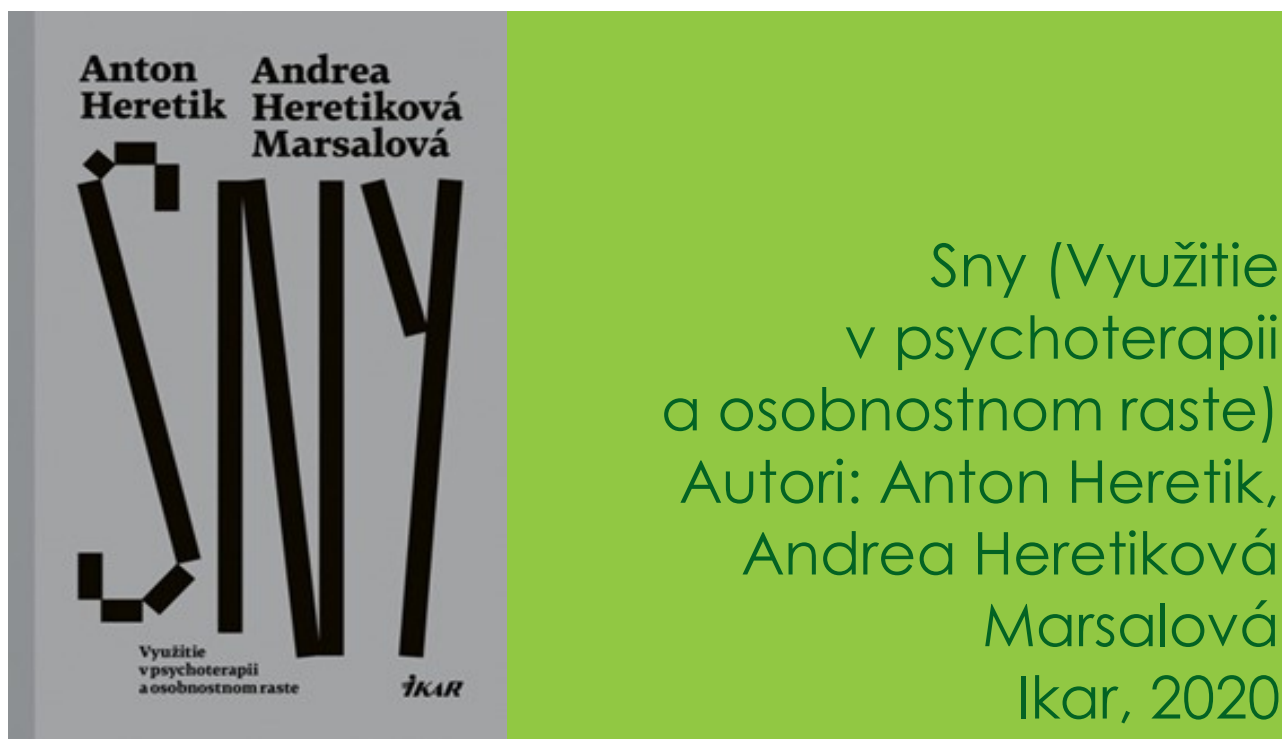

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

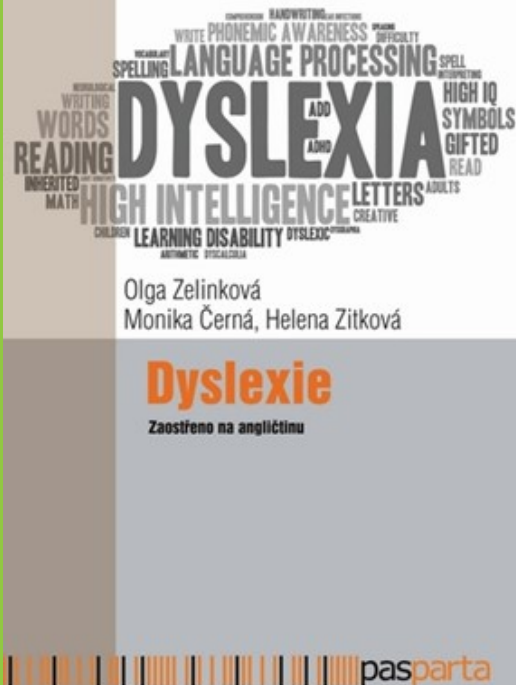
Knižné novinky

Autori publikácie sa hlásia k psychodynamickej psychoterapii a v nej patrí práca so snami k základným metódam. O svojom prístupe k snom referovali v mnohých prednáškach, na konferenciách a v článkoch časopisov. Viedli workshopy o práci so snami pre ľudí v pomáhajúcich profesiách. Navyše, autor niekoľko rokov vyučuje predmet práca so snami v psychoterapii na Katedre psychológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Práca so snami odhaľuje možnosti v terapii i podpore osobného rastu. Niektoré zo snov, s ktorými sa autori stretli, použili v knihe ako ilustrácie. V snovom svete sa odohrávajú príbehy všetkých žánrov, nemenej vzrušujúce ako tie v televízii. Autori dúfajú, že kniha o snoch bude pre čitateľov výzvou, aby sa viac zaoberali svojím duševným životom, aby si vážili správy a posolstvá, ktoré vysiela psychika z podzemných podlaží.

Dyslexie (Zaostřeno
na angličtinu)
Autorky: Monika Černá,
Olga Zelinková, Helena
Zitková
Pasparta, 2020

Hlavným cieľom knihy je pomôcť čitateľovi uvedomovať si ťažkosti spojené s dyslexiou, ich možný negatívny vplyv na osvojovanie anglického jazyka (resp. cudzieho jazyka všeobecne), a predovšetkým ponúknuť postupy, stratégie a techniky výučby, ktoré tieto negatívne vplyvy eliminujú. Publikácia je ojedinelá v tom, že na nej spolupracovali odborníčka na výučbu anglického jazyka a špeciálna pedagogička. Tento multidisciplinárny tím sa snažil vzájomne prepojiť vedomosti a pohľad špeciálnej pedagogiky a didaktiky angličtiny. Čitatelia tak v knihe nájdu nielen vysvetlenie, čo to dyslexia je a akým spôsobom ovplyvňuje učenie sa cudzieho jazyka, ale aj konkrétne námety pre stavbu bežnej vyučovacej hodiny, v tomto prípade angličtiny. Plány hodiny sú umiestnené na jednej strane knihy a na protiahlej strane sú komentáre, ako je možné danú aktivitu upraviť pre žiakov s dyslexiou. Učitelia tu nájdu aj konkrétne materiály, ktoré je možné vo výučbe použiť. Kniha je určená najmä pre učiteľov angličtiny, inšpiráciu tu nájdu aj vyučujúci iných cudzích jazykov, ktorí premýšľajú o tom, ako výučbu cudzieho jazyka čo najviac diferencovať a prispôbiť individuálnym potrebám detí. Ďalej ju využijú aj rodičia detí s dyslexiou, špeciálni pedagógovia pracujúci s týmito deťmi, ale aj dospelávajúci a dospelé osoby s touto poruchou.

Sledujte nás na [Facebooku](#).

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava